

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Graduat Superior en Dret Ambiental

Curs 2005-2006

Dret Internacional del Medi Ambient

Codi: 15412103

Curs: Primer
Primer quadrimestre

Assignatura Obligatòria
Crèdits Totals: 4.5
Crèdits Teòrics: 3
Crèdits Pràctics: 1.5

Departament/s: Dret Públic

Professor/s: Antoni Pigrau Solé
Susana Borràs Pentinat

Breu contingut:

Estudi dels aspectes generals del Dret internacional del medi ambient i dels principals règims sectorials

Presentació:

OBJECTIUS

El Dret internacional del medi ambient constitueix un sector material de l'ordenament jurídic internacional que reflecteix de manera particularment clara la pluralitat d'interessos socials i la interrelació entre societat y dret. L'ampliació de l'abast de les normes internacionals en aquest camp i la seva progressiva complexitat tècnica fa impossible el seu estudi detallat en el marc de l'assignatura troncal de Dret internacional públic.

A la URV, el Dret internacional del medi ambient és una assignatura obligatòria del pla d'estudis de graduat superior en Dret ambiental i una assignatura optativa del pla d'estudis de Dret.

L'objectiu de l'assignatura és l'aprenentatge dels antecedents i l'evolució del dret internacional del medi ambient i de les seves característiques i tècniques, així com l'estudi dels principals règims jurídics sectorials.

Temari:

TEMARI

I. NOCIONS INTRODUCTÒRIES

Lliçó 1. Noció i formació històrica del dret internacional del medi ambient. El dret internacional del medi ambient: aspectes generals. L'objecte del dret internacional del medi ambient. Els caràcters específics del dret internacional del medi ambient. L'evolució del dret internacional del medi ambient: d'Estocolm (1972) a Johannesburg (2002).

II. LA FORMACIÓ DE LES NORMES INTERNACIONALES RELATIVES A LA PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT

Lliçó 2. El dret internacional general relatiu a la protecció del medi ambient. La naturalesa de les normes ambientals. Els principis rectors del dret internacional del medi ambient.

Lliçó 3. El dret internacional convencional relatiu a la protecció del medi ambient. La cooperació dels Estats a través de tractats internacionals en matèria de protecció del medi ambient. Trets característics. Les tècniques de protecció.

III. LA COOPERACIÓ INSTITUCIONALITZADA

Lliçó 4. El sistema de les Nacions Unides i la protecció internacional del medi ambient. La coordinació per l'ONU de les activitats relatives a la protecció del medi ambient. Activitats dels òrgans principals i dels organismes especialitzats de l'ONU. El Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA).

Lliçó 5. Les Organitzacions Internacionals de caràcter regional i la protecció del medi ambient. La regionalització dels problemes de degradació ambiental. La protecció del medi ambient i les Organitzacions Internacionals d'àmbit europeu. La protecció del medi ambient i les Organitzacions Internacionals d'àmbit no europeu.

IV. L'APLICACIÓ DEL DRET INTERNACIONAL DEL MEDI AMBIENT

Lliçó 6. L'aplicació de les normes internacionals relatives a la protecció del medi ambient. Aplicació de les normes internacionals pels òrgans de l'Estat. El seguiment i el control de l'aplicació del dret internacional relatiu a la protecció del medi ambient. Arranjament pacífic de diferències internacionals relatives a la protecció del medi ambient.

Lliçó 7. La responsabilitat internacional de l'Estat en matèria de protecció del medi ambient. La responsabilitat internacional de l'Estat per la comissió d'un fet il·lícit. La responsabilitat internacional de l'Estat per les conseqüències perjudicials d'actes no prohibits pel dret internacional. Les conseqüències de la responsabilitat internacional de l'Estat en l'àmbit ambiental.

V. EL CONTINGUT MATERIAL DEL DRET INTERNACIONAL DEL MEDI AMBIENT

Lliçó 8. La protecció de l'atmosfera. Nocions generals. La contaminació transfronterera: el Conveni de Ginebra de 1979 contra la contaminació atmosfèrica a gran distància. L'esgotament de la capa d'ozó: el Conveni de Viena de 1985 per la protecció de la capa d'ozó i el Protocol de Montreal de 1987. El canvi climàtic: la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic de 1992 i el Protocol de Kyoto de 1997.

Lliçó 9. La conservació de la diversitat biològica. Nocions generals. La Convenció de Ramsar de 1971 sobre la protecció de zones humides. El comerç internacional d'espècies amenaçades: La Convenció de Washington de 1973 sobre el comerç internacional d'espècies amenaçades. La gestió ecològicament racional de la biotecnologia: la Convenció de Rio de Janeiro de 1992 sobre la biodiversitat i el Protocol de Cartagena de 2000.

Lliçó 10. La protecció dels recursos de terra. Nocions generals. La deforestació. La desertització: La Convenció de les Nacions Unides contra la desertització de 1994.

Lliçó 11. La protecció de les aigües marines i continentals. Nocions generals. Protecció de mars i oceans: la Convenció de les Nacions Unides sobre el Dret del Mar de 1982. El sistema de la Convenció de Barcelona de 1976 per a la protecció del Mar Mediterrani contra la contaminació. La protecció de les aigües continentals: la Convenció de Helsinki de 1992 sobre la protecció i la utilització de cursos d'aigua transfronterers i llacs internacionals i la Convenció de Nova York de 1997 sobre els usos dels CAI per a finalitats diferents de la navegació.

Lliçó 12. La gestió ecològicament racional dels productes tòxics. Nocions generals. El Conveni de Rotterdam de 1998 sobre la comercialització de productes peril·losos. El Conveni d'Estocolm de 2001 sobre productes orgànics persistents.

Lliçó 13. La gestió ecològicament racional dels residus peril·losos. Nocions generals. La producció, el tractament i l'eliminació dels residus peril·losos. Els moviments transfronterers de residus peril·losos: la Convenció de Basilea de 1989 sobre control dels moviments transfronterers de residus peril·losos.

Lliçó 14. La seguretat nuclear i la gestió dels residus radioactius. Nocions generals. La contaminació radioactiva derivada dels usos pacífics de l'energia nuclear: els convenis sobre seguretat nuclear en el marc de l'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica. La protecció del medi ambient i els usos no pacífics de l'energia nuclear: la prohibició dels assaigs d'armes nuclears.

Forma d'avaluació:

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

Als efectes de l'avaluació dels alumnes es tindrà en compte la participació a classe i la qualificació resultant de l'exposició oral i la presentació escrita d'un treball realitzat en grup sobre un àmbit dels inclosos en la part V del temari.

Si els professors ho consideren necessari es realitzarà una prova final escrita que podrà incloure un cas pràctic. En tot cas hauran de realitzar aquesta prova els alumnes que no hagin assistit a classe amb regularitat i no hagin participat en l'elaboració del treball abans esmentat.

Bibliografia:

BIBLIOGRAFIA:

- BIRNIE, P.W., BOYLE, A.E., International Law & the Environment, Clarendon Press, Oxford, 1992.
- BROWN WEISS, E. (Edited), Environmental Challenge and International Law, The United Nations University Press, 1992.
- CAMPIGLIO, L. – PINESCHI, L. – SINISCALCO, D. – TREVES, T., The Environment After Rio. International Law and Economics, Graham & Trotman/martinus Nijhoff, London-Dordrecht-Boston, 1994.
- Comissió Mundial sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, Nuestro futuro común, doc. N.U. A/42/427, de 4.8.1987, publicat per Alianza Editorial, 1ªed., 1ªreimp., 1989, Madrid.
- DUPUY, P.M.,

Observacions: